

بخش ج: قسمت های صنعت مالداری

درس دوم: ارزیابی صنعت بز و گوسفند

مقاصد آموزش شاگردان: در این درس شاگردان باید مقاصد ذیل را بیاموزند.

1) درباره اصطلاحات مربوط تولید بزو گوسفند بحث کنند.

2) اورگانیزم های خارجی بزو گوسفند را تشریح نموده و مقایسه نمایید.

3) نسل های معمولی بزو گوسفند را تشخیص نمایید.

4) طریقه های تولیدی بزو گوسفند را واضح کنید؟

وقت سفارش شده برای تدریس: (3) ساعت

لست منابع ذیل ممکن در تدریس این درس مفید باشند:

Ensminger, M.E, The Stockman's Hand book.

Danville, Illinois, interstate publishers, Inc. 1992

Cooper, Elmer L., Burton, DeVere L., *Agriscience fundamentals and applications*. Albany, New York: Delmar. 2002(Textbook Unit 30)

Internet keywords: goat, sheep, lambing, wool, flock

لست سامان و وسایل، تهیه و تدارک و سهولیات

➢ تخته سیاه یا سفید برای نوشتن

➢ پروجکتور پاورپاینٹ

➢ سلайд های پاورپاینٹ

➢ کاغذ شفاف برای پروجکتور(ترانس پرنس)

➢ کاغذ لابر اتوار برای شاگردان

اصطلاحات

اصطلاحات ذیل درین درس ارایه می گردد.(به حروف بزرگ نشان داده میشود):

سلайд 2 پاورپاینٹ.

تکه(Buck)

بزکشمیری(cashmere)

چرم گوسفندی(Chummy)

محوطه(Confinement)

بزماده(Doe)

میش(Ewe)

بز غاله(kid)

پشم(wool)

یکساله(yearling)

پروسس تولید بز غاله(Kidding)

بره(lamb)

پروسس تولید بره(Lambing)

پت یا کرک(Mohair)

گوشت گوسفند(Mutton)

قچ(Ram)

گوسفند خسی شده(Wether)

سلайд 2 پاورپاینٹ

مهارت خوب برای تدریس: استعمال کنید یک طریقه خوب تدریس را که شاگردان را برای

آموزش درس آماده کند.

معلمین می سازند یک طریقه تدریس را برای صنوف خاص به اساس لیاقت شاگردان. طریقه های

ممکن برای رسیدن به آن قرار ذیل است:

از شاگردان پرسان شود. تولیدات ممکن‌های محصولات بز و گوسفند کدام ها اند؟ آنها نوشه کنند

مثالها را بالای تخته، برای شان گفته شود که از اصطلاحات مثل شیر، پشم، چرم، گوشت، لباس

وغیره کار بگیرند. بعداً از شاگردان پرسان شود که از کدام آنها در خانه خود استفاده می نمایند.

خلاصه محتويات واستراتئیژی تدریس

مقصد 1: راجع به اصطلاحات که مربوط بزو و گوسفند می باشد بین خود بحث کنید.

پروبلم پیشیبینی شده: بعضی اصطلاحاتی خاصی که برای توضیح محصولات بزو و گوسفند

استعمال میشود کدام اند؟

وقتی که شاگردان داخل صنف می شوند، باید هر کدام آنها این اصطلاحات را در یک کاغذ نوشه

نموده در داخل صنف جابجا سازند. اصطلاحات پس به جاهای خود برگردند بعد از بحث درباره

اصطلاحات آنها تعریف نیز نمایند.

اصطلاحات که برای توضیح محصولات گوسفند و بز استعمال میشود کدام اند؟

1. اصطلاحات ذیل برای توضیح (تشخیص) محصولات بزو و گوسفند استعمال میشوند:

عبارت از بز ماده در هر عمر می باشد. **Doe**. A

بزنر که در هر عمر باشد. **Buck**. B

بزر جنس که عمر آن از یک سال کمتر باشد. **Kid**. C

بزیکه عمر آن از یک سال بلند تر باشد. **Yearling**. D

E. **Wether**: بز و گوسفند نریکه در وقت جوانی خسی شده باشد.

F. **Ram**: گوسفند نریکه از آن بمقصد نسلگیری استفاده میشوند.

G. **Ewe**: اصطلاحی که برای گوسفندان ماده استعمال میشود.

H. **Kidding**: پروسس تولد دادن چوچه بز می باشد.

I. **Lambing**: پروسس تولد دادن بره می باشد.

J. **Lamb**: عبارت از بره یکساله بوده و اصطلاح برای گوشت گوسفند جوان نیز می باشد.

K. **Mutton**: عبارت از گوشت گوسفند می باشد که عمر آن از یکسال بلند تر است.

L. **Chammy**: چرمیکه از پوست گوسفند و بز بدست می آید.

M. **Wool**: عبارت از پوشش گوسفند است که از رشته های آن در تولید کالا استفاده میشود.

استعمال پاورپاینٹ 3,4,5,6 و TM 2-1: کمک میکند (برای گرفتن یاداشت از این اصطلاحات). همچنان شاگردان کارت نمایش را برای هر اصطلاح بسازند، برای این منظور یک ورق کاغذ را به شکل 4 مربع متساوی الاضلاع قطع کنند. بعداً شاگردان اصطلاح را بیک طرف مربع نوشته و تعریف آنرا بطرف دیگر بنویسند.

مقصد 2: اعضای خارجی بز و گوسفند را توضیح و مقایسه نمایید.

پروبلم های پیش بینی شده: بعضی تفاوت های که بین گوسفند و بز موجود است کدام ها اند؟

شاگردان باید لست تمام مشابهت های بز و گوسفند را لست نمایند. بعداً لست اختلافات آنرا بسازند. بگویند که ساختن کدام شان آسان تر بود.

II. تعداد زیادی مشابهت ها و اختلافات در بین بز و گوسفند موجود می باشد. هر دوی شان پستاندار می باشند. دارای سیستم هاضمه نشخوار کننده(مغلق) می باشد و سه دو شنگله می

باشد یعنی سم آنها بدو حصه مساوی تقسیم شده است. هر دوی شان مفیدیت اقتصادی دارند.

لیکن گوسفدان معمولاً دارای اهمیت اقتصادی بیشتر می باشند. سلайд 7-8 پاورپایнт.

A. گوسفدان برای تهیه غذا و لباس پرورش می شوند. گوسفدان در جاهای پرورش می شوند که حیوانات دیگر در آنجا به نسبت شرایط ناگوار اقلیمی و کمبود خوراکه تربیه شده نمی توانند. گوسفند نسبت به بز در تبدیل مواد غذایی به گوشت نسبت به دیگر حیوانات اهلی مؤثر تر می باشد. گوسفدان برای چریدن نباتات پهنه برگ و علف های خاندان گراس(گندمیان) را ترجیح میدهند. مقایسه دیگر حیواناتی که تربیه میشوند مانند گاو های گوشتی، گوسفند در انتخاب خوراکه چانس کمتر دارند. در مالک دیگر مصرف محصولات گوسفند بسیار بلند است. تولید کنندگان مهم گوسفدان نیوزیلند و آسترالیا می باشد. زیرا در این دو مملکت تقاضا مردم به محصولات گوسفند زیاد بوده و همچنان شرایط به تربیه گوسفند مساعد می باشد. وزن گوسفدان بین 45-102 کیلوگرام در وقت بلوغ می باشد و عمر شان بین 7-13 سال می باشد. نسل های زیادی گوسفدان وجود دارد که برای تولید گوشت، پشم یا هردو استعمال می شوند.

B. بزها نیز تربیه میشوند برای تولید غذا و پوشакه. استفاده از بزها بین 3000-7000 سال قبل از میلاد معمول بود. کرک یا پت از بزهای **انگورا** بدست می آید و استعمال میشوند برای ساختن پارچه های پشمی. چون بزها خوردن شاخچه درختان و برگ ها را ترجیح میدهند بنابراین از نقطه نظر ضرورت غذایی با گاوها و گوسفند ها رقابت کمتر دارند. بنابرین همراهی گوسفدان یکجا چرانده شده می توانند. حیوانات خورد بوده بنابراین به آسانی اداره می شوند. وزن زنده شان بین 40-68 کیلوگرام و بلندی شان بین 122-122 سانتی متر در وقت بلوغیت می باشند. طول عمر شان بین 8-10 سال می باشد. سلайд 9 پاورپایнт.

C. گوسفند و بزها قسمت خارجی زیاد دارند. برای پرورش یا بحث درباره آنها باد گرفتن

شان ضروری می باشد. **سلاید 11-10 پاورپاینٹ.**

استعمال TM: 2-2. سلايد 10-11 پاورپاینٹ تعداد زیادی پارت های خارجی گوسفند و بز را مشخص می سازند.

مقصد 3: نسل های معمولی گوسفند و بز را تشخیص نمایید.

پرویلم های پیش بینی شده: نسل های معمولی گوسفندها و بزها کدام اند؟

III. در جهان اضافه تر از 200 نسل گوسفند و 300 نسل اهلی بز موجود است. انتخاب نسل های خاص گوسفند و بزها به اساس ضرورت مشخص و اهداف صورت می گیرد. تمام حیوانات باید از تولید کنندگان مشهور و ماهر خریداری شوند و عاری از امراض باشد. مثال های ذیل مروج ترین نسل های مورد استفاده گوسفند و بز در سرتاسر جهان و منطقه شما می باشد.

سلايد 12 پاورپاینٹ.

A. سفولک یکی از نسل های مشهور جهان می باشد. این نسل گوسفند از جمله گوسفندان پشم متوسط بوده. وطن اصلی آن انگلستان می باشد. جسه بزرگ داشته رنگ سر، پاها و گوشاهی آن سیاه می باشد. این نسل بی شاخ بوده و تولید سالانه پشم آن بین 4.5-3.6 کیلوگرام می باشد. فیصدی تولدات شان 150 فیصد می باشد.(قابلیت تولدات دوگانگی بیشتر دارد). مالکین گوسفند سفولک تولید کنندگان معمولی بره های مارکیت می باشند.

سلايد 13 پاورپاینٹ.

B. وطن اصلی گوسفند دورسیت انگلستان بوده. در سال 1887 ثبت نسل شده است. گوسفندان پشم متوسط، شاخدار و یا بی شاخ و رنگ شان بطور کامل سفید می باشد. جسه شان متوسط بوده. تولید سالانه پشم شان 3.6-3 کیلوگرام می باشد. میش های این نسل در

وقت نسل گیری میشوند که در موسم خزان بره ها را تولید نمایند. دارای لشه عضلاتی و تولید کنندگان خوب شیر نیز می باشند. **سلايد 14** پاورپایнт.

C. گوسفندان قره قل دارای کیفیت های خاصی می باشند. دارای جین سیاه غالب بوده بنا برین علت فیصدی زیادی چوچه های شان سیاه به دنیا می آیند. اساساً حیواناتی دشتی صحرایی بوده، شحم را در اطراف دم ذخیره نموده و از آن در وقت لاغری استفاده می نمایند. چون گوسفند جسور، سرسخت بوده و ظرفیت توافق نمودن را به شرایط مختلف اقلیمی نسبتاً زیاد تر دارند. پوست آنها از زمان های بسیار قدیم بنام پوست بره فارسی یاد می شوند. پوست آن پوش درخشش بوده که در آن طرح ها و یا نقشه های حلقوی (موجی) موجود می باشد. این ها عبارت از یک قلم مواد تجاری افسانوی راه ابریشم چین می باشد. که از آن پارچه های برای ساختن کرتی ها، جاکت ها، کلاه ها استفاده میشود. به دلیل این قره قل اکثر اوقات بنام پوست سمور نیز یاد میگردد. **سلايد 15** پاورپایнт.

D. افغانستان خانه بسیاری از نسل های خاص آسیای مرکزی می باشد که بطور خاص به شرایط اقلیمی محلی آن توافق نموده و از نظر تجاری دارای اهمیت می باشند. قابل یادآوری است که تعداد زیادی از نسل های آن دمبه گرد می باشد. گوسفندان **ترکی** در عقب خود دو کوهان مشخص شتر مانند شحمی دارند. به سرعت نمو می کند و تولید کنندگان خوب گوشت می باشد. آنها تولید کنندگان خوب پشم نیستند. در قسمت های شمال افغانستان پرورش می شوند. این گوسفندان توسط مهاجرین افغان به پاکستان برده شده در آنجا بنام گوسفندان افغانی یاد میشوند. **سلايد 16** پاورپایнт.

E. منشأ اصلی بز های انگورا ترکیه بوده و در ساحاتی توافق خوب دارند که در آن حیوانات دیگر توافق کرده نمی توانند. انگورا در وقت بلوغ کاملاً به رنگ سفید بوده تولید سالانه

پت(کرک) آن 3Kg می باشد. حیوان شاخدار با گوشهای دراز و آویزان است. وزن تکه آن بین 79-57 کیلوگرام می باشد. و ماده آن بین 41-36 کیلوگرام است.**سلاید 17**
پاورپاینٹ.

F. تولید روزانه شیر بزهای شیری 2.3 کیلوگرام می باشد. 1.8% تولید شیر جهان را می سازد. شیر بزهای شیری مواد معدنی زیاد نسبت به شیر گاو دارند. توسط اطفال و سالخورده گان به آسانی هضم میشود. **سلاید 18** پاورپاینٹ.

G. بزهای گوشتی بنام بزهای هسپانیوی نیز یاد میشود و برای تولید شیر و گوشت مورد استفاده قرار می گیرد. آنها به توجه کم زندگی کرده می توانند. همچنان توسط علوفه هرزه و بتنه ها زنده می مانند. بعضًا بنام بزهای بتنه خور نیز یاد میشوند. **سلاید 19** پاورپاینٹ.

H. **بزهای کشمیری:** این بزها ذریعه انتخاب و نسل گیری انکشاف نموده اند. کشمیر عبارت از پوش تحتانی نرم کرک یا پت می باشد که توسط بزها تولید می شوند. تقاضای زیاد برای پت بز کشمیری موجود است چرا که تهیه آن کمتر می باشد. بزهای که دارای رنگ تیره اند برای تولید پت ترجیح داده میشوند. همچنان بزهای که رنگهای مختلف دارند نیز به این منظور نگهداری میشوند. **سلاید 20** پاورپاینٹ.

I. بزهای قد کوتاه در اول از افریقا صادر شده است. این بزها در قسمت شانه خود 50-40 سانتی متر بلند بوده و شاخدار می باشند. استفاده اساسی از این بزها برای تحقیقات و حیوانات خانگی خورد صورت می گیرد. **سلاید 21** پاورپاینٹ.

برای نشان دادن تصاویر مختلف انواع بزها TM:3-2: و سلاید پاورپاینٹ را استعمال کنید.

مقصد 4: طریقه های تولید بز و گوسفند را واضح کنید؟

پروبلم های پیش بینی شده: چطور شما بز و گوسفند را تولید می کنید؟

IV. پنج سیستم تولید گوسفند وجود دارد. سلайд 22 پاورپاینٹ.

A. طریقهٔ سیستم رمه در فارم تولید گوسفندان عبارت از رمه است که تعداد شان از یک الی

1000 گوسفند می باشد. مقصد این سیستم، پرورش تولید بره ها و پشم به مارکیت می باشد.

B. رمه های نسل خالص عبارت از سیستمی می باشد که در آن نوع پسندیده قچ ها و میش ها

فروخته می شوند. به اداره خوب ضرورت دارند. به کمک علم وراثت نیز ضرورت است.

سلاید 23 پاورپاینٹ.

C. سیستم چراگاهی: درین سیستم دسته های بزرگ گوسفندان که تعداد شان بین 1000-1500

گوسفند می باشد در ساحت وسیع توسط یک چوپان اداره می شوند. از ساحت پر علف

چراگاه ها گوسفندان استفاده می کنند که گوشت را تولید می نمایند و از ساحت که علوفه کم

تر دارند. گوسفندانی که پشم را تولید می کنند استفاده می نمایند.

D. تعداد از تولید کنندگان برای پرورش گوسفندها از سیستم محوطه استفاده می نمایند. در این

سیستم، گوسفندان کاملاً در محوطه نگهداری می شوند. این طریقه مشهور است زیرا که

به زمین کم ضرورت است، پرابلم های طفیلی ها کمتر می باشد، تفتیش نمودن گوسفندان به

سهولت انجام میشود و موقیت در تربیه نمودن حیوانات دیگر در محوطه نیز موجود است.

بعضی نواقص آن عبارت از مصرف بلند تعمیر، قیمت بلند خوراکه و ضرورت به اداره

زیاد می باشد. سلاید 24 پاورپاینٹ.

E. تولید بره های چاق شونده عبارت از جدا کردن بره ها از مادر و فروش آنها بالای پرورش

کنندگان در طوله یا جایی که در آن بره ها تغذیه میشوند(تا وقتی رسیدن به وزن کشtar).

سلاید 25 پاورپاینٹ.

برای مباحثه راجع به نوع سیستم تولید گوسفندان از TM: 2-4 و TM: 5-2 و همچنان از LS: 2-1 بحیث لابراتوار صنف استفاده نمایید.

تجدید نظر/خلاصه

برای خلاصه نمودن درس مقاصد یاد گرفته شده شاگردان را استعمال کنید. شاگردان باید محتويات که مربوط به هر مقصد است واضح کنند. شاگردان باید اصطلاحات مربوط تولید بز و گوسفند را در بین خود مباحثه نمایند. بعداً اعضای خارجی گوسفند و بز را توضیح کرده مقایسه نمایند. در آخر طریقه های تولیدی بز و گوسفند را واضح نمایند.

تطبیق: تطبیق آن توسط حصه گرفتن شاگردان در لابراتوار تهیه می شود.

ارزیابی: ارزیابی باید بالای مقاصد که شاگردان آنرا در هر درس آموخته متمرکز گردد. برای این منظور تخفیک های مختلف استعمال شده می تواند مانند انجام دادن فعالیت ها و کار کردن عملی در لابراتوار که امتحان تحریری ضمیمه آن می باشد.

جوابات برای امتحان ساده:

پارت اول: پیوست کردن یا (Matching)

1 = g, 2 = a, 3 = f, 4 = e, 5 = b, 6 = d, 7 = c, 8 = h

پارت دوم: تکمیل جملات

Wether .1 – گوسفند خسی شده

Ram .2 : قج

Ewe .3 : میش

Kidding .4 : تولید چوچه بز

Lamb .5 : بره

6. چرم: Chammy

پارت سوم: جوابات کوتاه

برای هر کدام از جوابات ذیل سوالات را پیدا کنید؟

A. قیمت پشم همیشه در تغیر است، حتی اگر شما امروز در فایده بودید، ولی بروز دیگر فایده نخواهید کرد، یا بر عکس آن، تولید و مصرف پشم بطور مداوم در تغیر است.

امتحان ساده 2-1 _____ نام

امتحان صنفی

پارت اول: وصل نمودن (Matching)

وضاحت: وصل کنید اصطلاحات را با جوابات درست شان. حروف مناسب اصطلاحات را در مقابل اعداد نوشته شده در خالیگاه های جوابات بنویسید.

a. تک

b. بزغاله

c. محوطه

d. بزماده

e. بز بین عمر 1-2 ساله

f. گوشت گوسفند

g. پشم

h. پروسس تولد بره

-----1- پوشش گوسفندان که بشکل رشته ها برای تولید کالا استعمال میشود.

---- 2- بز نریکه در هر عمر باشد.

---- 3- گوشت گوسفندانیکه عمر شان بین 1-2 سال باشد.

---- 4- بز هر جنس که عمر شان بین 1-2 سال باشد.

---- 5- بز هر جنس که عمر شان از یک سال کمتر باشد.

---- 6- بز ماده در هر عمری که باشد.

---- 7- پرورش حیوانات در داخل محوطه.

---- 8- پروسه تولد بره در گوسفدان.

پارت دوم: تکمیل جملات

وضاحت: پیدا کنید لغت یا لغات را برای تکمیل کردن جملات ذیل:

1. عبارت از بز یا گوسفند جوان نر خسی شده می باشد.

2. عبارت از گوسفند نر که به مقصد نسلگیری استعمال میشود.

3. عبارت از اصطلاحی می باشد که به گوسفند ماده اطلاق میشود.

4. پروسه تولد بز غاله است.

5. عبارت از گوسفدان کمتر از یک سال عمر و اصطلاح است که برای

گوشت گوسفند جوان استعمال می شود.

6. چرمی است که از گوسفند و بز بدست می آید.

پارت سوم: جوابات کوتاه

برای سوالات ذیل جواب تهیه کنید.

پنج فکتور که برای تولید گوسفندها مطلوب و یا نامطلوب باشد واضح کنید.

اصطلاحات بز و گوسفند

عبارت از بز ماده در هر عمر که باشد می باشد. **Doe** ➤

عبارت از بز نر در هر عمر که باشد می باشد. **Buck** ➤

عبارت از بزغاله هر دو جنس که عمر شان از یک سال کمتر باشد می باشد. **Kid** ➤

عبارت از بزغاله هر دو جنس که عمر شان بین 1-2 سال باشد. **Yearling** ➤

عبارت از بز و یا گوسفند نر که در جوانی خسی شده باشد می باشد. **Wether** ➤

عبارت از گوسفند نری که به مقصد نسل گیری استعمال میشود. **Ram** ➤

عبارت از اصطلاحی است که به گوسفند ماده اطلاق میشود. **Ewe** ➤

عبارت از پروسه تولد بره می باشد. **Lambing** ➤

عبارت از پروسه تولد بزغاله می باشد. **Kidding** ➤

عبارت از گوسفند است که عمر آن کمتر از یکسال باشد همچنان برای گوشت **Lamb** ➤

گوسفند جوان نیز اطلاق می شود.

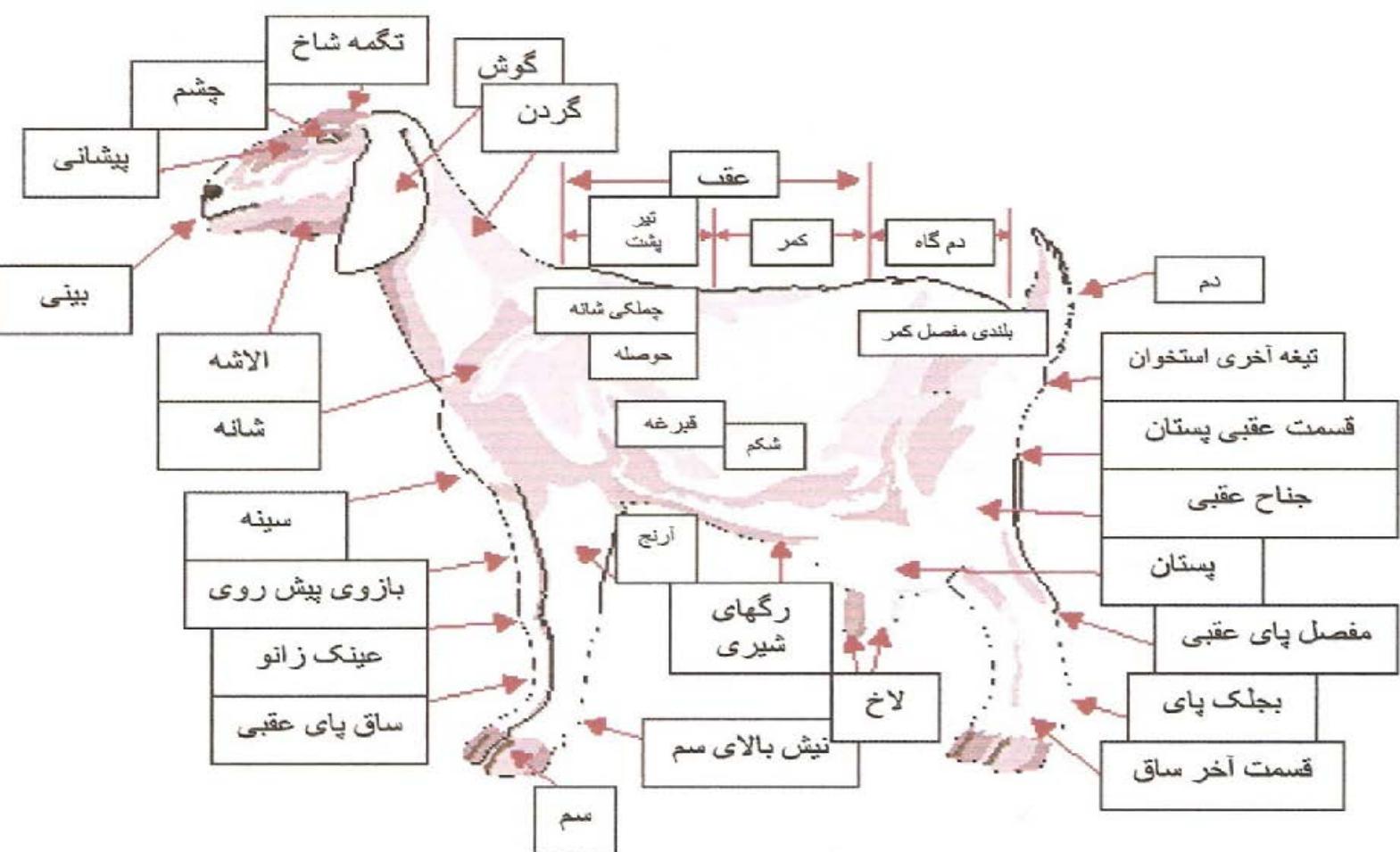
عبارت از گوشت گوسفندیکه عمر آن از یکسال بلند باشد. **Mutton** ➤

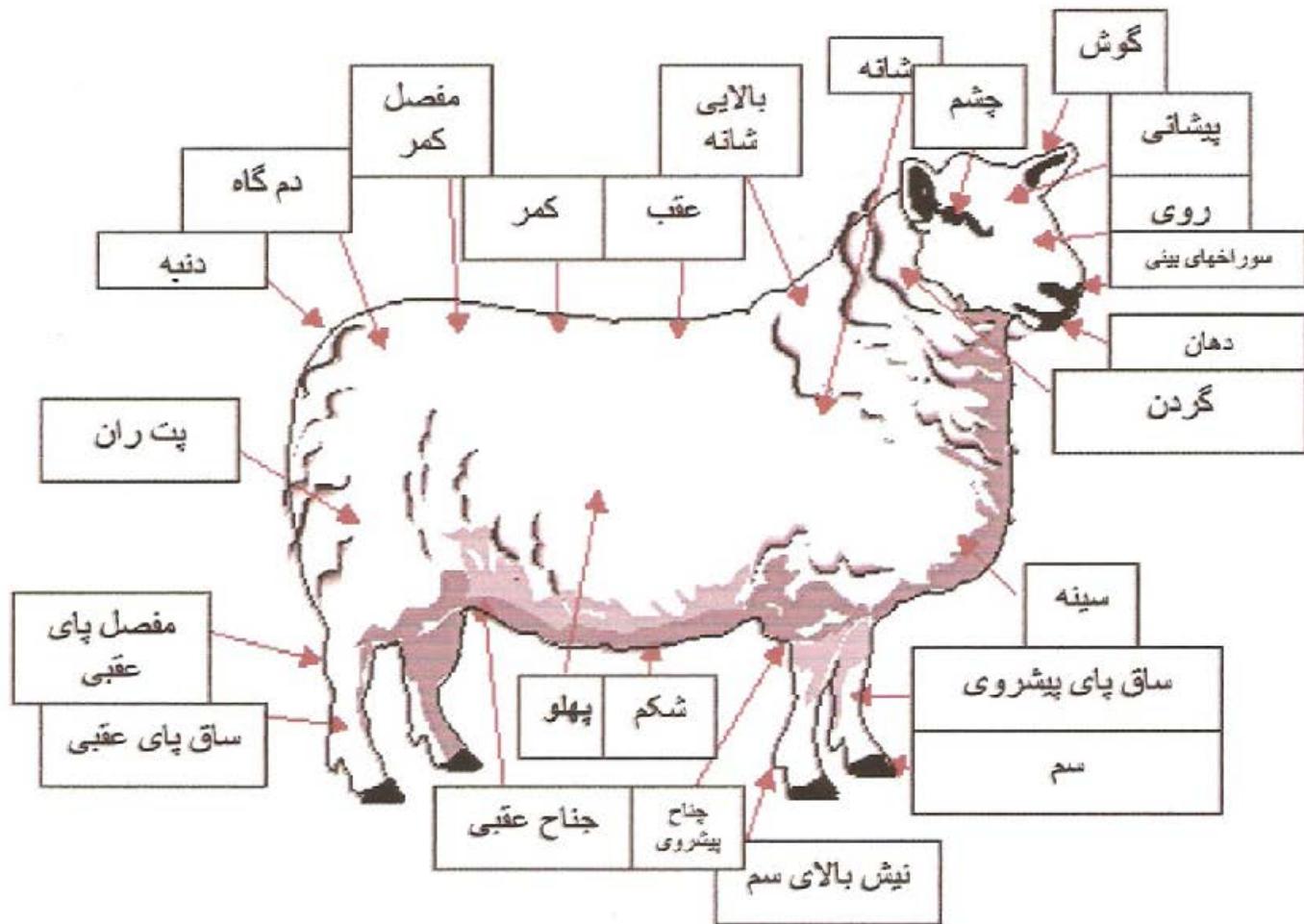
عبارت از چرم بز و گوسفند می باشد. **Chammy** ➤

عبارت از پوشش جسم گوسفند که بطور رشتہ خاص برای تولیدات مانند کالا **Wool** ➤

استعمال میشود.

اعضای خارجی بز و گوسفند

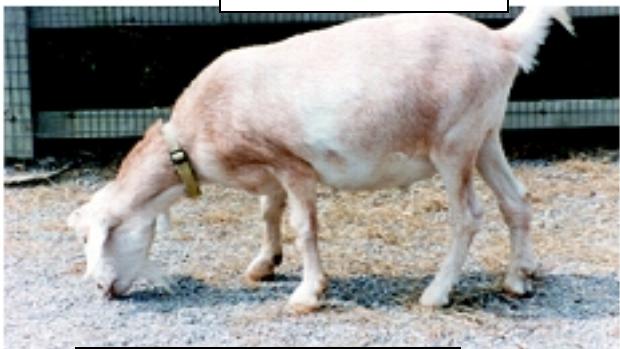
TM: B2-3

صنعت بز و گوسفند

انواع بزها

TM:B2-4

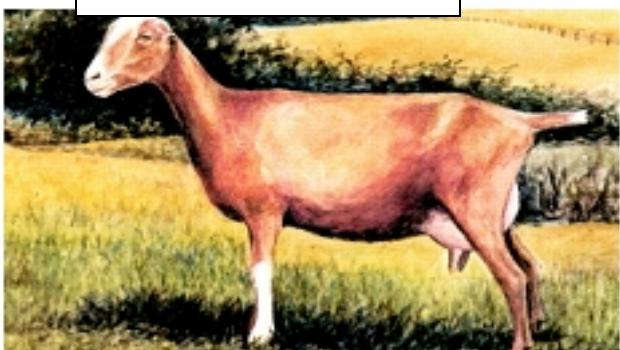
هسپانیوی (Spanish)

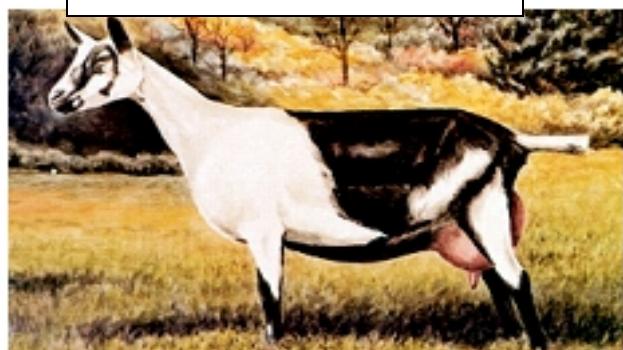
قد کوتاه (Pygmy)

لیمانچه (Lemancha)

الپاین فرانسوی (French Alpine)

پنج نوع سیستم تولیدی گوسفندان

سیستم تولیدی گله در فارم

گله گوسفند های نسل خالص

دسته های چراگاهی

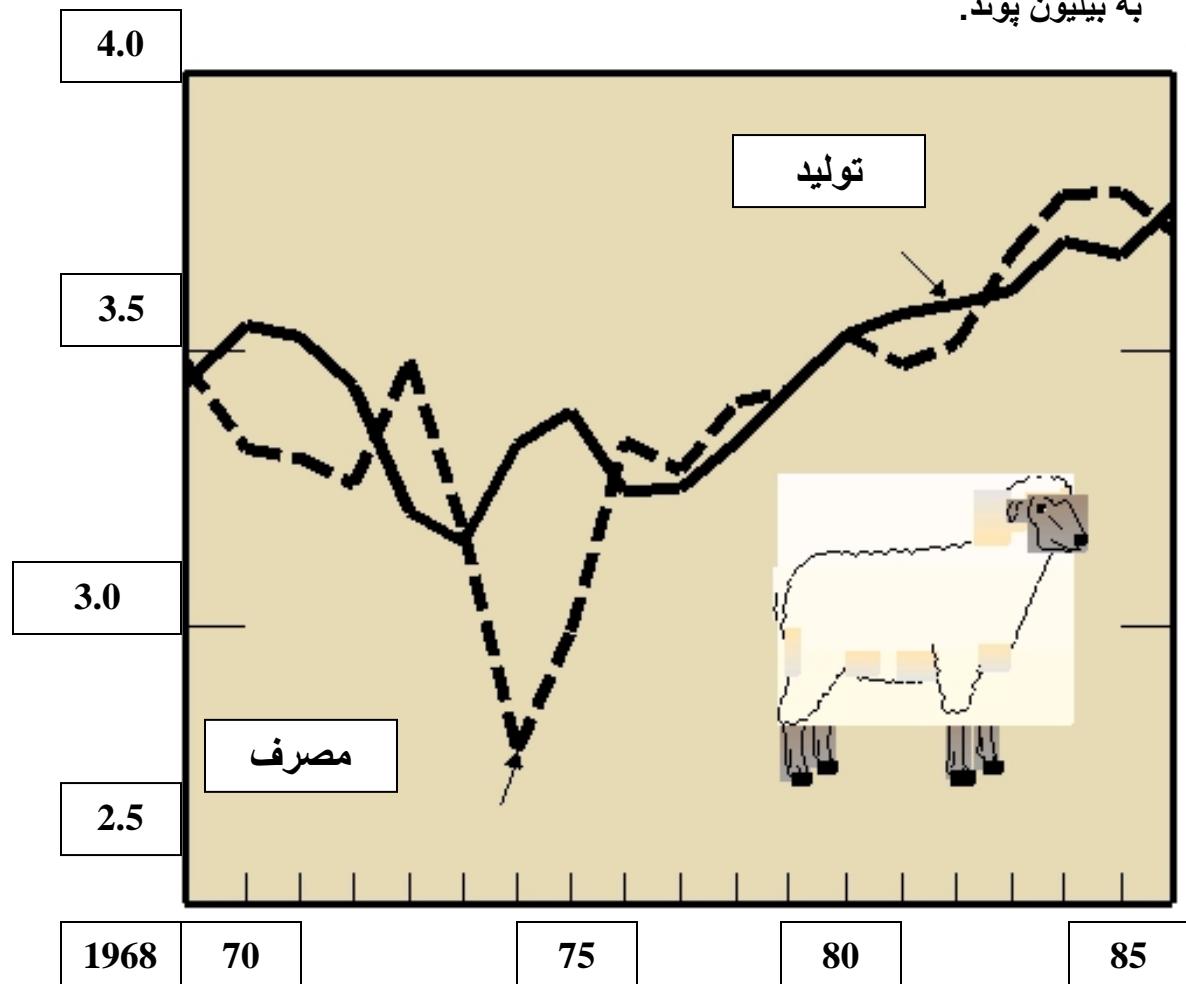
تولیدی در محوطه

تغذیه نمودن بره ها

TM: 2-5

تولید و مصرف پشم خام در جهان

به بیلیون پوند.

LS: 2-1

ورق لبراتوار

دعوت کنید یک وترنر یا تولید کننده گوسفندان را در صنف خود. آنها باید بیاورند، وسایل و سامان که برای تداوی سر پا، یا نسلگیری بز و گوسفند استعمال می شوند. سامان و وسایل را بالای میز بگذارند. شاگردان باید کوشش نموده حدس بزنند که هر کدام از این سامان ها چه نوع سامان می باشند و به کدام مقصد استعمال می شوند.

استعمال سامان

نام سامان

.1

.2

.3

.4

.5

.6

.7

.8

.9

.10
